

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ І ВИЩОЇ СОВІТИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ
ОСВІТИ У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ ШВЕЙНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА СФЕРИ ПОСЛУГ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ»

РЕКОМЕНДАЦІЇ

міжрегіонального вебінару за програмою педагогічного експерименту
регіонального рівня з теми «Формування м'яких навичок (soft skills)
майбутніх кваліфікованих робітників
в освітньому середовищі закладу професійної
(професійно-технічної) освіти»

Харків - 2022

Сучасний професіонал – це широко освічена людина, яка здатна швидко адаптуватися в нових умовах, ефективно здійснювати міжкультурну комунікацію зі своїми колегами, вирішуючи проблеми теоретичного і практичного значення. Ринок праці сьогодні вимагає від особистості всебічного розвитку, який забезпечував би конкурентоспроможність фахівця вже на початку його професійної діяльності. Отже, важливе значення слід приділяти не тільки професійній підготовці кваліфікованого робітника, а також його здатності оперативно реагувати на вимоги ринку праці, безперервно займатися самоосвітою, вміти спілкуватися і брати відповідальність за результати власної діяльності. Підготовка кваліфікованого робітника такого рівня передбачає розвиток таких вмінь як працювати у команді, вести переговори, знаходити компроміс, аналізувати інформацію, збирати необхідні факти, формулювати думку, аргументувати її тощо. Вирішення цього питання ми вбачаємо у розвитку «м'яких навичок» (від англ. *soft skills*) у здобувачів освіти, опанувавши які вони отримують можливість професійно розвиватися, будувати власну кар'єру, а згодом отримати стабільну роботу.

Поняття «*soft skills*» починає вживатися в наукових роботах в 90-і рр. ХХ століття. Одними з перших до нього звертаються американські та німецькі фахівці в галузі управління, пізніше воно з'являється в працях вітчизняних і зарубіжних представників бізнесу і освіти. «М'які» навички пов'язані з «жорсткими» навичками (*hard skills*), які забезпечують виконання професійних дій. При цьому «жорсткі» навички гарантують тільки 15% успіху, в той час як інші 85% залежать від «м'яких» навичок.

До «м'яких» навичок відносять: лідерські якості та вміння працювати у команді, вміння навчати та проводити переговори, вміння ставити та досягати поставлених цілей, управляти часом, бути цілеспрямованими, мати презентаційні навички, навички ефективної комунікації, бути стресостійкими, мати креативний, творчий підхід до вирішення завдань та аналітичні здібності, тощо.

Цим навичкам неможливо навчити, є тільки бажання навчитися та набути їх через власний досвід: опанувати конструктивне спілкування – через власний досвід непростих робочих ситуацій; вміти слухати – пройшовши безліч робочих зустрічей, де активне слухання буде вкрай необхідне; мати змогу вести складні переговори – після кількох десятків непростих діалогів щодо порозуміння в різних проєктах. Вважаємо, що формувати «*soft skills*» необхідно під час занять, а саме через: ефективну співпрацю у команді, аргументацію власної думки, аналіз інформації у колективі, пошук компромісу з однокласниками тощо. Вирішення

вищезазначених завдань ми вбачаємо у застосуванні інтерактивних методів навчання.

З огляду на викладене вище актуалізується пошук інноваційних технологій формування м'яких навичок у здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти, що є важливим фактором їх успішної підготовки до самореалізації як у майбутній професійній діяльності так і в інших сферах життєдіяльності.

Програмою I-го (констатувального) етапу (жовтень–грудень 2021 року) передбачено: розроблення нормативно-правового й організаційного забезпечення експерименту; розроблення науково-методичного супроводу експериментальної діяльності; вивчення досвіду роботи закладів професійної (професійно-технічної) освіти щодо формування м'яких навичок; розроблення методики формування м'яких навичок; розроблення методики оцінювання та здійснення моніторингу рівня сформованості м'яких навичок.

Онлайн вебінар «Формування м'яких навичок (soft skills) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти» відбувся 20 січня 2022 року, м. Харків, проведено у рамках реалізації I етапу педагогічного експерименту регіонального рівня.

Учасників заходу привітали: Ігнат'єв Володимир Васильович, заступник директора Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації – начальник управління науки, вищої, професійної освіти та кадрового забезпечення; Ткаченко Ніна Григорівна, директор ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області», м. Харків; Микитюк Світлана Миколаївна, директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області, м. Чернівці; Шолудько Алла Петрівна, директор Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Кіровоградській області, м. Кропивницький; Лазарева Тетяна Олександрівна, директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Одеській області, м. Одеса; Русланова Тетяна Олександрівна, директор Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області, м. Харків; Беляєв Сергій Борисович, завідувач кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту Харківської гуманітарно-педагогічної академії, доктор педагогічних наук, доцент, м. Харків.

У роботі вебінару взяли участь і виступили із доповідями серед інших: Мірошніченко Катерина Борисівна, Президент Громадської організації «Всеукраїнська асоціація працівників професійно-технічної освіти»;

Виноградська Голда Євгенівна, голова Національного галузевого партнерства у легкій промисловості України «Фешн Глобус Юкрейн»; Корсікова Катерина Геннадіївна, доцент кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, кандидат педагогічних наук; Синельник Валентина Володимирівна, ФОП «Синельник В.В.»; Ткаченко Ніна Григорівна, директор ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»; Пашнєва Наталія Петрівна, викладач предметів професійно-теоретичної підготовки ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»; Іващенко Ольга Михайлівна, викладач предметів професійно-теоретичної підготовки ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»; Шарикіна Алла Сергіївна, викладач іноземної (англійської) мови ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області»; Колісник Євгенія Володимирівна, практичний психолог ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області».

Модератори заходу:

Сологуб Наталія Григорівна, заступник директора Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області;

Ткаченко Ніна Григорівна, директор ДНЗ «Регіональний центр професійної освіти швейного виробництва та сфери послуг Харківської області».

Ураховуючи актуальність, теоретико-методологічну та методичну важливість пропозицій, викладених у доповідях і виступах, присвячених актуальним проблемам сучасної освіти, учасники вебінару рекомендують:

Творчим групам експериментальних педагогічних майданчиків:

1. в освітніх програмах з навчальних предметів професійно-теоретичної та загальноосвітньої підготовки, виробничого навчання формулювати мету вивчення теми програми з урахуванням переліку м'яких навичок, які необхідно сформулювати або розвивати у здобувачів освіти з використанням навчального матеріалу предмета;

2. впроваджувати в освітній процес ЗП(ПТ)О інноваційні технології формування м'яких навичок у здобувачів освіти;

3. визначити рівень володіння м'якими навичками (soft skills) педагогічними працівниками;

4. у розділі «Методична робота» плану роботи ЗП(ПТ)О на навчальний рік передбачити заходи для педагогічних працівників щодо формування м'яких навичок у здобувачів освіти;

5. розробити методичні рекомендації щодо технологій формування м'яких навичок (soft skills) у здобувачів освіти з девіантною поведінкою.

Учасники вебінару (Сергєєва Лариса Миколаївна, Паржницький Віктор Валентинович, Бєляєв Сергій Борисович, Краснощок Інна Петрівна, Докторович Валерія Миколаївна та ін.) обмінялися враженнями й думками щодо завдань з реалізації II-го етапу педагогічного експерименту.